

LATVIJAS REPUBLIKAS CENTRĀLĀ VĒLĒŠANU KOMISIJA

Smilšu iela 4, Rīga, LV-1050 · <http://www.cvk.lv> · Tālrunis: 6732 2688 · Fakss: 6732 5251 · E-pasts: cvk@cvk.lv

Rīgā

22.07.2021. Nr. 02-01.7/181e

Ministru kabinets

pasts@mk.gov.lv

Finanšu ministrija

pasts@fm.gov.lv

Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija

budzeta.komisija@saeima.lv

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija

pasvaldibas.komisija@saeima.lv

*Par papildu finansējumu pašvaldību vēlēšanu komisijām
un vēlēšanu iecirkņu komisijām 2022., 2024. gadā*

Atbilstoši Pašvaldības vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likuma 21. panta 3.² daļai Ministru kabinetam reizi četros gados iepriekšējā kalendāra gadā pirms kārtējām Saeimas vēlēšanām ir jāpārskata noteikumi par atlīdzības apmēru pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju priekšsēdētājiem, sekretāriem un komisijas locekļiem. Atlīdzības apmērs nosakāms, ņemot vērā Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicēto valstī strādājošo aizpagājušā gada mēneša vidējās darba samaksas apmēru un ekonomisko attīstību valstī.

Gatavojoties kārtējām Saeimas vēlēšanām, kurām jānotiek 2022. gada 1. oktobrī, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Atlīdzības politikas grupa sadarbībā ar Centrālo vēlēšanu komisiju ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 20. marta noteikumos Nr. 200 "Noteikumi par republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļu atlīdzību un ēdināšanas izdevumu kompensāciju"" (turpmāk – noteikumu projekts), kura mērķis ir noteikt konkurētspējīgas darba stundas tarifa likmes vēlēšanu komisijas locekļiem nākamajam četru gadu vēlēšanu periodam, kā arī pārskatīt vēlēšanu komisijas locekļu ēdināšanas izdevumu kompensācijas apmēru.

Noteikumu projekts paredz paaugstināt darba tarifa stundas likmju apakšējo robežu vēlēšanu komisijas priekšsēdētājam un sekretāram un paaugstināt likmju intervālu

komisijas loceklim, salāgojot likmes ar vidējās darba samaksas, kā arī minimālās darba algas izmaiņām 2021. gadā, nodrošinot, ka zemākā stundas likme ir tuvināta vidējai darba stundas likmei valstī. Noteikumu projektā vēlēšanu komisijās nodarbināto darba tarifa stundas likmes rosināts noteikt šādās robežās:

komisijas priekšsēdētājam – 7,78 – 11,97 *euro*;

komisijas sekretāram – 7,00 – 10,10 *euro*;

komisijas loceklim – 6,00 – 7,78 *euro*.

Vienlaikus noteikumu projekts paredz palielināt vēlēšanu komisijas locekļu ēdināšanas izdevumu kompensācijas apmēru balsošanas un balsu skaitīšanas laikā no pašreiz spēkā esošajiem 5,69 *euro* līdz 8,00 *euro*. Norādāms, ka 8,00 *euro* kā dienas nauda šobrīd ir noteikta arī Ministru kabineta 2010. gada 12. oktobra noteikumos Nr. 969 "Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi" 21.2. apakšpunktā.

Centrālās vēlēšanu komisijas aprēķini liecina, ka noteikumu projekta ieviešanai nepieciešamais papildu finansējums veido 1 909 875 *euro* 2022. gada Saeimas vēlēšanās un 1 823 886 *euro* 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Centrālā vēlēšanu komisija ir sagatavojusi un 2021. gada 30. jūnijā Finanšu ministrijā iesniegusi papildu finanšu līdzekļu pieprasījumu prioritārā pasākuma "Vēlēšanu komisiju atalgojuma un ēdināšanas izdevumu kompensācijas pārskatīšana" (kods: 35_03_P) pieteikumu vidējam termiņam, pieprasot papildus nepieciešamos līdzekļus 2022. gada Saeimas vēlēšanām – 1 909 875 *euro* un 2024. gada Eiroparlamenta vēlēšanām – 1 823 886 *euro*.

Centrālās vēlēšanu komisijas ieskatā ekonomiskajai situācijai un vidējai darba samaksai valstī atbilstoša atalgojuma noteikšana pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem palīdzēs stiprināt demokrātisku vēlēšanu institūtu, dos iespēju vēlēšanu rīkošanā piesaistīt atbilstošas kvalifikācijas speciālistus un nodrošināt kvalitatīvu vēlēšanu procesu vēlētājiem, kas īpaši svarīgi, ņemot vērā plānoto tiešsaistes vēlētāju reģistra ieviešanu Saeimas vēlēšanās.

Uz nepietiekamu finansējumu vēlēšanu komisiju atlīdzībai un nekonkurētspējīgām vēlēšanu komisiju locekļu darba stundas likmēm, kas rada būtiskus riskus vēlēšanu iecirkņu komisiju izveidošanai un kvalitatīva vēlēšanu procesa nodrošināšanai, gatavojoties Saeimas vēlēšanām, Centrālajai vēlēšanu komisijai ir norādījis arī ievērojams skaits pašvaldību vēlēšanu komisiju vadītāju (skat. vēstuli pielikumā).

Veidojot vēlēšanu iecirkņu komisijas pēdējām Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanām, pašvaldību vēlēšanu komisijas ir saskārušās ar kvalificētu un motivētu darbinieku trūkumu, kā rezultātā noteiktajos termiņos nav iespējams nokomplektēt vēlēšanu iecirkņa komisijas, termiņi ir jāpagarina, vai jāpieņem darbā visi, kas piesakās, neatkarīgi no kvalifikācijas. Tajā pašā laikā prasības, kādas nepieciešams darbam vēlēšanu iecirkņos, ņemot vērā arvien plašāko informācijas tehnoloģiju pielietojumu vēlēšanās, ir ievērojami augušas. Vēlēšanu komisiju locekļiem mūsdienās jāprot rīkoties ar viedierīcēm, vēlēšanu datorprogrammām, datu bāzēm, skeneriem, kā arī jāvar strādāt garas darba stundas vairāku dienu garumā. Ja sākotnēji šīs prasmes vairāk bija nepieciešamas komisijas priekšsēdētājiem un sekretāriem, tad ieviešot elektronisko tiešsaistes vēlētāju reģistru, tehnoloģiju izmantošanas prasmes nepieciešamas arī lielākai daļai komisijas locekļu.

Lai nodrošinātu konkurētspējīgu atalgojumu pašvaldību vēlēšanās, kad vēlēšanu komisiju darbs tiek apmaksāts no pašvaldības budžeta, lielākā daļa pašvaldību vēlēšanu iecirkņos nodarbinātajiem piemēro daudz augstākas stundas likmes, nekā tas ir valsts nozīmes vēlēšanās. Piemēram, 2020. gada Rīgas domes vēlēšanās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja darba stundas likme bija 8,50 *euro*, komisijas sekretāram – 7,20 *euro*, komisijas loceklim – 3,55 *euro*. Vēlēšanu kalendārs Latvijā ir tāds, ka pēc pašvaldību

vēlēšanām nākamajā gadā seko Saeimas vēlēšanas, kurās piemērotais ievērojami zemākais atalgojums par tiem pašiem darba pienākumiem rada neizpratni un nemotivē pieteikties darbam vēlēšanu komisijā.

2020. gadā vidējā darba stundas likme valstī bija 7,14 *euro*. Katru gadu vidējā darba samaksa turpina pieaugt, vienlaikus jau šogad valstī noteiktā minimālā darba stundas likme sasniedz 3,13 *euro*. Nerodot papildu finansējumu vēlēšanu komisiju locekļu atalgojumam, Centrālajai vēlēšanu komisijai esošā budžeta ietvaros 2022. gada Saeimas vēlēšanās nebūs iespēju palielināt vēlēšanu komisiju priekšsēdētāju, sekretāru un locekļu atalgojuma stundas likmes, un tās būs jānosaka tādā apmērā, kādas tās bija pēdējās valsts finansētajās vēlēšanās (2019. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās), kad šīs likmes bija:

komisijas priekšsēdētājam – 4,40 *euro*;

komisijas sekretāram – 4,20 *euro*;

komisijas loceklim – 3,20 *euro*.

Centrālās vēlēšanu komisijas ieskatā, šāds risinājums, kad pēc trīs gadiem par darbu būs jāpiemēro tādas pašas stundas likmes kā 2019. gadā, kuras turklāt ir tikai nedaudz augstākas par valstī noteikto minimālās darba stundas likmi, ir nepieņemams un rada ievērojamus riskus vēlēšanu norisei. Jāņem vērā, ka liela daļa vēlēšanu iecirkņa komisiju locekļu pamatdarbā saņem atalgojumu, kas ir pielīdzināms vidējam atalgojumam valstī vai augstāku (piemēram, IT speciālisti), kas noteikti nemotivē vēlēšanu nedēļā lūgt atbrīvojumu no pienākumiem savā pamatdarbā, lai iesaistītos vēlēšanu rīkošanā. Tāpat jāņem vērā, ka darbam vēlēšanu iecirkņos ir nepieciešams personāls ar augstu stresa noturību, atbildības un pienākumu izjūtu, rūpību un precizitāti, spēju vēlēšanu nedēļā strādāt virsstundas un nakts stundas, motivāciju un spēju ātri apgūt vēlēšanās izmantotos IT risinājumus.

Nerodot nepieciešamos līdzekļus konkurētspējīga atalgojuma noteikšanai pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļiem, ievērojami pieaugs risks, ka 2022. gada Saeimas vēlēšanās un 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās darbam vēlēšanu iecirkņos nebūs iespējams piesaistīt kvalificētus speciālistus nepieciešamā skaitā, kas apgrūtinās tiešsaistes vēlēšanu reģistra ieviešanu, tāpat nebūs iespēju nokomplektēt daļu vēlēšanu iecirkņu komisiju. Līdz ar to, lai nodrošinātu vēlēšanas, var nākties piemērot tādus risinājumus kā daļas iecirkņu slēgšana vai vēlēšanu iecirkņu darba stundu samazināšanu.

Centrālās vēlēšanu komisijas ieskatā neviens no šiem risinājumiem nebūtu atbalstāms, jo radīs papildu apgrūtinājumu vēlētajiem piedalīties vēlēšanās, mazinās vēlētajū apkalpošanas ātrumu un kvalitāti, apgrūtinās balsu skaitīšanu un vēlēšanu rezultātu apkopošanu, mazinot uzticamību vēlēšanu procesam un radot reputācijas riskus vēlēšanām un valstij kopumā.

Nemot vērā iepriekš minēto un ievērojot vēlēšanu valstisko un sabiedrisko nozīmību, Centrālā vēlēšanu komisija lūdz Ministru kabinetu, Finanšu ministriju un Saeimu atbalstīt papildu finansējuma piešķiršanu pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju priekšsēdētāju, sekretāru un komisijas locekļu atalgojumam un ēdināšanas izdevumu kompensācijai balsošanas un balsu skaitīšanas laikā - 1 909 875 *euro* 2022. gada Saeimas vēlēšanās un 1 823 886 *euro* 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

Pielikumā:

- 1) Noteikumu projekts uz 1 (vienas) lp.;

- 2) Noteikumu projekta anotācija uz 7 (septiņām) lpp. ar pielikumiem (divas Excel formāta datnes);
- 3) pašvaldību vēlēšanu komisiju vēstule par 2022. gada Saeimas vēlēšanu finansējumu uz 3 (trīs) lpp.

Cieņā,

Centrālās vēlēšanu komisijas
priekšsēdētāja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI
PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Kristīne Bērziņa

K. Bērziņa 67322688
kristine.berzina@cvk.lv